

Tekst digitale Nieuwsbrief mei 2019 -1

Departement Wassenaar 100 jaar

Op 16 februari 2019 vierde het Nutsdepartement in Wassenaar haar 100-jarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan kregen alle 450 leden en genodigden in het cultureel centrum de Warenar een voorstelling aangeboden van drie culturele verenigingen.

De Toneelvereniging Mimicri, het Van Wassenaer Orkest en de Oratoriumvereniging Wassenaar Vocaliter verzorgden een heel boeiend jubileumwaardig programma. Na afloop van de voorstelling volgde er een kort officieel gedeelte waar onder andere de jubileumcommissie werd bedankt.

Piet Hamelink, voorzitter van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen, hield een toespraak waarin hij de cruciale rol van vrijwilligers voor verenigingen zoals het Nut nog eens benadrukte. Een van deze vrijwilligers is de in 2017 overleden Mevr. Elly van den Berg – van Ooijen die zich in het Maatschappijbestuur en voor departement Wassenaar met verve inzette voor het Nut. Zij heeft een warm gevoel nagelaten als iemand met frisse waarnemingen geschraagd door humor en trouw. Ze werkte mee aan het verwezenlijken van de doelstelling van 't Nut: het bevorderen van de sociale cohesie van de samenleving. Elly was zeer begaan met de problematiek van de laaggeletterdheid in Nederland. Piet sloot zijn toespraak af met een bemoedigende wens voor de toekomst: 'Nogmaals gefeliciteerd en succes verder vandaag en na vandaag met het 100-jarige departement Wassenaar. In mijn omgeving wordt dan vaak gesproken dat de eerste honderd jaar de moeilijkste zijn. Dus houd goede moed voor de komende jaren.'

Departement Wassenaar zal ook iets aan de Wassenaarse gemeenschap schenken ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan. Er zal namelijk een gedicht worden toegevoegd aan de Wassenaarse poëzieroute. Aan de leden van het departement werd daarom een oproep gedaan om in de komende tijd dit gedicht te schrijven.

Het departement kreeg uit handen van de burgemeester, Frank Koen, de Staab-penning uitgereikt als erkenning en dank voor de grote betekenis die 't Wassenaarse Nut heeft (gehad) op maatschappelijk en cultureel vlak voor de Wassenaarse samenleving.

Voor een beeldverslag van de jubileum bijeenkomst vindt u in de volgende link

Op 16 februari 2019 vierde het Nutsdepartement in Wassenaar haar 100-jarig bestaan. Ter gelegenheid daarvan kregen alle 450 leden en genodigden in het cultureel centrum de Warenar een voorstelling aangeboden van drie culturele verenigingen.

De Toneelvereniging Mimicri, het Van Wassenaer Orkest en de Oratoriumvereniging Wassenaar Vocaliter verzorgden een heel boeiend jubileumwaardig programma. Na afloop van de voorstelling volgde er een kort officieel gedeelte waar onder andere de jubileumcommissie werd bedankt.

Piet Hamelink, voorzitter van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen hield een toespraak waarin hij de cruciale rol van vrijwilligers voor verenigingen zoals 't Nut nog eens benadrukte. Een van deze vrijwilligers is de in 2017 overleden Mevr. Elly van den Berg – van Ooijen die zich in het Maatschappijbestuur en voor departement Wassenaar met verve inzette voor 't Nut. Zij heeft een warm gevoel nagelaten als iemand met frisse waarnemingen geschraagd door humor en trouw. Ze werkte mee aan het verwezenlijken van de doelstelling van 't Nut: het bevorderen van de sociale cohesie van de samenleving. Elly was zeer begaan met de problematiek van de laaggeletterdheid in Nederland. Piet sloot zijn toespraak af met een bemoedigende wens voor de toekomst: 'Nogmaals gefeliciteerd en succes verder vandaag en na vandaag met het 100-jarige departement Wassenaar. In mijn omgeving wordt dan vaak gesproken dat de 1e honderd jaar de moeilijkste zijn. Dus houd goede moed voor de komende jaren.'

Departement Wassenaar gaat ook iets blijvends aan de Wassenaarse gemeenschap schenken ter gelegenheid van het honderdjarig bestaan. Er zal namelijk een gedicht worden toegevoegd aan de Wassenaarse poëzieroute. Aan de leden van het departement werd daarom een oproep gedaan om in de komende tijd dit gedicht te schrijven.

De voorzitter van het departement, Elly Binnendijk, kreeg uit handen van de burgemeester, Frank Koen, de Staab-penning uitgereikt. De penning werd uitgereikt als blijk van waardering en dank voor de grote betekenis die het Wassenaarse Nut heeft (gehad) op maatschappelijk en cultureel vlak voor de Wassenaarse samenleving.

Op 20 april 2019 zal de 228-ste algemene ledenvergadering plaats vinden in Dordrecht in het Nationaal Onderwijsmuseum. Dit museum is het grootste onderwijsmuseum van Nederland en heeft in juli 2015 zijn deuren heropend voor het publiek. Voorheen was het museum gevestigd in Rotterdam. In Dordrecht is het museum gevestigd in het prachtige monumentale pand 'De Holland'; een gebouw met uitstraling, uitnodigend naar voorbijganger en bezoeker, open en licht en met de mogelijkheid een intieme en aangename museale ruimte te creëren. Het museum mag zich inmiddels verheugen op een groeiend aantal bezoekers, zowel door de week als in het weekeinde. Ook scholen weten de weg naar het museum te vinden. Niet verwonderlijk, want er is veel te zien en te leren. Het museum is bovendien gelegen op een steenworp afstand van het NS-station in Dordrecht en dus makkelijk bereikbaar. Bezoekers in elke leeftijdscategorie zullen bekende leermiddelen tegenkomen uit hun eigen schooltijd.

Eind 2017 is de tentoonstelling over het Nut, kortweg 'de Nutskast', feestelijk geopend. De kast met inhoud, afkomstig uit het Nutspand in Edam, maakt nu officieel deel uit van de vaste collectie van het museum. In het museum in Dordrecht blijft het niet bij kijken alleen. Op de kast zijn bijvoorbeeld meerdere oude boeken van het Nut geplaatst om door te bladeren. Van alle boeken in de kast zijn andere exemplaren voor de toekomst veiliggesteld in het Stadsarchief in Amsterdam. De realisatie van de Nutskast binnen de vaste collectie van het museum was niet mogelijk geweest zonder de inzet van veel vrijwilligers die werkzaam zijn voor het museum. Een daarvan is Cor den Boer, oud-voorzitter van het Nut.

De speciale tentoonstelling 'In perspectief' zal de leden op 20 april een boeiende inblik in de geschiedenis van het tekenonderwijs in Nederland tonen.

Goed bezochte informatiebijeenkomst over nieuw beleid Nut

Op 16 februari jl.- vooruitlopend op de ALV op 20 april in Dordrecht - werden de leden geïnformeerd over het nieuwe beleid voor het Nut in het Dominicanenklooster in Zwolle.

In de achterliggende maanden heeft het Maatschappijbestuur regelmatig overleg gehad met de adviescommissie die samengesteld is tijdens de Bijzondere ALV op 21 april 2018. In de adviescommissie – breed samengesteld met landelijke dekking - hebben zitting: de heren M.P.H. Jonker, E. Zandstra, L. van Berchem, H. van Donselaar, A. Pak, S. Geenen, J. Meijn en H. Pielkenrood. Samen met de adviescommissie is nagedacht over een nieuw beleid, organisatiestructuur, financiën en statuten voor het landelijk Nut. Dit heeft geleid tot een conceptbeleidsnotitie voor de jaren 2019-2024.

In de beleidsnotitie wordt uitgegaan van de bestaande kwaliteit en kwantiteit binnen het Nut. Het Nutspand in Edam is verkocht en het beheer van een deel van het vermogen van de Maatschappij is voor de lange termijn geborgd door de inmiddels geëffectueerde overeenkomst met het VSBfonds. Het Nutfonds zal als fonds op naam binnen het VSBfonds vooral die activiteiten ondersteunen die door de departementen in het land worden aanbevolen en die passen binnen de algemene doelstelling van de Maatschappij. Jaarlijks is er zicht op de donaties, is er afstemmingsoverleg met het VSBfonds en is er verdere optimalisatie in de achterliggende periode met het VSBfonds besproken.

Omdat het Maatschappijbestuur constateert dat het Nut op lokaal niveau goed tot uitstekend functioneert moeten departementen de maximale ruimte krijgen; het verlagen en vereenvoudigen van de contributie(heffing) zal daarvan deel uit maken. In het nieuwe beleid dat aan de ALV wordt voorgelegd zal de Centrale Districtsraad niet meer bestaan en worden de districten als formele bestuurslaag vervangen door niet formele 'regio's'. De bekostiging van de regio's valt voortaan onder de verantwoordelijkheid van de deelnemende departementen. Het Maatschappijbestuur draagt wel zorg voor een startbudget.

Wat de financiën betreft zal het landelijk Nut scherper aan de wind moeten varen omdat de contributie inkomsten afnemen en er een lichte terugloop in het ledenaantal is te zien is. Aan de andere kant constateert het Maatschappijbestuur dat er ook departementen zijn die de

afgelopen jaren een groei in het aantal leden doormaakt. Het uitgangspunt om het aantal leden (departementen) op niveau te houden blijft onveranderd. Dit is echter wel een proces dat 'van boven af' op landelijk niveau maar in geringe mate is te beïnvloeden.

Departementen op Facebook

Veel onlineberichten over activiteiten van departementen verschijnen op de Facebookpagina van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen. Ook zonder Facebookaccount kunt u deze berichten lezen. Hieronder treft u twee berichten aan over activiteiten van het Nut in Rotterdam en Edam die afgelopen periode op de Facebookpagina zijn gepubliceerd.

Elk jaar organiseert departement Rotterdam in februari een lezing in Arminius. Op 4 februari jl. sprak Beatrice de Graaf over het verlangen naar een radicale verlossing. Als hoogleraar aan de Universiteit Utrecht onderzoekt zij de geschiedenis van terrorisme, oorlog en geweld – en is vooral geïnteresseerd in de strijd daartegen. Beatrice de Graaf publiceerde onder meer *Gevaarlijke vrouwen*, *Theater van de angst en Terrorists on Trial*. De lezing wordt net als die van de voorgaande jaren op de website van 't Rotterdamse Nut gepubliceerd.

[Contact](#) |

Nutslezing 2019

Maandag 4 februari om 17.00 uur

In Noord-Holland zijn er een paar goed draaiende departementen die activiteiten organiseren waarvoor veel belangstelling is. Zo was er bij Edam een grote opkomst bij de lezing door René Dessing over buitenplaatsen.

De leden van departement Beemster in Noord-Holland hebben onlangs besloten het departement op te heffen. Het Maatschappijbestuur ontving begin 2019 het verslag van de laatste ledenvergadering en de eindbalans van het departement.

Even voorstellen: Harald van Donselaar

Harald van Donselaar is voorzitter van één van de grotere departementen van het Nut Groningen-Haren. Het departement bestaat inmiddels 227 jaar. Veertien jaar geleden nam hij, op verzoek van het toenmalige bestuur van het departement, het voorzitterschap op zich.

Het viel hem op dat Groningen – Haren in het verleden vanuit een positieve, maar kritische grondhouding naar de totale Nutsorganisatie keek. Het departement Groningen-Haren heeft altijd zijn eigen route gevolgd. Het oogmerk was daarbij een gezond klimaat scheppen voor 't Nut in eigen omgeving en in het land.

Harald brengt een rapport naar voren dat in 2012 verscheen. 'In 2012 brachten wij een rapportage uit naar aanleiding een gehouden enquête onder de 24 departementen in Noord- en Oost-Groningen, dat inzicht verschafte in het reilen en zeilen van de 24 departementen

met ongeveer 2510 leden. Enkele aandachtspunten daarin waren: het denken over aanpassing van de landelijke organisatiestructuur – met name de rol van de Centrale Districtsraad en districten -, de werkwijze en de binding tussen de bestuurders van de districten en het landelijk Nut met de departementen.

'Wij zochten zelf mede uit zorg over de toekomst en voortbestaan van ons departement naar een bredere verankering in onze maatschappelijke omgeving. Het resultaat was dat wij aansluiting zochten bij de Culturele Raad van Haren waar commissies en andere verenigingen /stichtingen met hun activiteiten op cultureel gebied al bij aangesloten waren. De afstemming met de leden van de Culturele Raad over de planning van activiteiten en het waar mogelijk elkaar ondersteunen heeft goed gewerkt. Groningen – Haren heeft momenteel ongeveer 460 leden. Naast het lidmaatschap van de Culturele Raad zijn het natuurlijk ook de aantrekkelijke jaarprogramma's die voor dat dit grote ledenaantal hebben gezorgd. Het aantal bezoekers van de activiteiten varieert van 60 tot 350; gemiddeld zijn er 100 bezoekers per activiteit.'

Naast de zorg voor het samenstellen en organiseren van een gevarieerd aansprekend programma wordt er bij het Nut Groningen-Haren ook nagedacht over de toekomst van het Nut zowel op landelijk, regionaal als op lokaal niveau.'

Harald maakt deel uit van de in 2018 ingestelde adviescommissie die meedenkt over het beleid van de vereniging. Hij vervolgt: 'Ons bestuur acht het van groot belang dat er aandacht is en blijft voor het 'bevorderen van de sociale cohesie in de samenleving' daar wij dat een basiselement achten voor respectvol met elkaar om kunnen gaan. Wij hebben in de loop van de jaren op landelijk niveau onderwerpen aangesneden zoals contributieverlaging, een eenvoudiger (plattere) organisatiestructuur, meer verantwoordelijkheid leggen bij de departementen, het versterken van de overlegstructuur in de regio's en ondersteunen van zwakkere departementen.

Om een en ander te verwezenlijken participeer ik, als voorzitter van ons departement ook in de adviescommissie MSB (Maatschappij vermogen en Statuten actualisatie en Beleidsplan van het Nut). Het resultaat van het overleg met de huidige adviescommissie, dat binnenkort aan u wordt voorgelegd in de ALV, vindt ons departement een stap in de goede richting. Het voorziet in een pragmatische verdeling van werk. Door een projectmatiger aanpak worden de meningen van het landelijke bestuur en vertegenwoordigers van departementen uit verschillende delen van het land bij elkaar gebracht. Hierdoor ontstaat een evenwichtiger aanpak en worden er genuanceerde voorstellen gedaan. Een werkwijze die meer past bij het jaar 2019 en voldoende ruimte biedt voor overleg tussen departementen, in de vorm van bijvoorbeeld een *platform of klankbordgroep*. Het projectmatiger werken zou mogelijk ook een positieve invloed kunnen hebben op het vinden van nieuwe bestuursleden op alle bestuurlijke niveaus van het Nut.

Bijzondere vragen voor Harald

U mag een wens doen en voor 1 dag een historisch persoon zijn, wie zou u willen zijn, en waarom?
'Als ik een keuze mocht maken voor het zijn van een historische persoon dan zou ik niet kiezen voor een bekend persoon uit de vaderlandse geschiedenis maar voor mijn overleden schoonmoeder. Zij was iemand zonder vooroordelen met een grote mate van tolerantie en respect voor derden en sprak mij en anderen er ook op aan als je naar haar maatstaven te kort schoot in uitspraken. Zij was naar mijn menig als mens zeer geslaagd.'

Is er iets dat u kwijt wil over het Nut?

'Ik hoop dat het Nut blijft bestaan en nog haar steentje zal blijven bijdragen aan het bevorderen van haar doelstelling. Dat is geen sinecure in onze toch wel sterk geïndividualiseerde samenleving. Ook hoop ik dat de komende beleidswijzigingen aangegeven door adviescommissie voldoende ruimte en energie geven aan de departementen om zowel individueel als gezamenlijk door de regio's werkzaamheden te blijven verrichten.'

De keuzes van Harald

Tentoonstelling of **Lezing**
Geld schenken of **meehelpen aan goed doel**
Vertrouwen of controleren
Principe of **meebewegen**
Mojito of **glas wijn**
Windows of Apple
Netflix of **NPO**
Whatsapp of **e-mail**
Jong of **ervaren**

Artikelen over Kohnstamm Nutshoogleraar pedagogiek

De naam van de Maatschappij passeert regelmatig de revue als John Exalto in de collegezaal met studenten de geschiedenis van opvoeding en onderwijs bespreekt. In het domein van de onderwijsgeschiedenis vervulde de Maatschappij immers decennialang een voortrekkersrol. Als universitair docent in de historische pedagogiek geeft hij college aan studenten pedagogiek. Daarnaast doet hij onderzoek. Drie jaar geleden startte hij met een onderzoeksproject naar de pedagogische visie van Philipp Abraham Kohnstamm (1875-1951), de eerste hoogleraar pedagogiek aan de Universiteit van Amsterdam namens de Maatschappij en tevens directeur van het Nutsseminarium. Dit onderzoek heeft geresulteerd in enkele artikelen. In de volgende link treft u het eerste artikel aan 'Zijn armen flodderen als leege mouwen langs zijn lijf'.

De rol van de Maatschappij tot Nut van 't Algemeen zal ook worden belicht in het handboek over de Nederlandse onderwijsgeschiedenis dat Exalto met een Groningse collega aan het schrijven is.

Ledenbijeenkomsten

De Algemene Ledenvergadering zal plaatsvinden op zaterdag 20 april 2019 in Dordrecht.

Volgende digitale nieuwsbrief

Heeft uw departement nieuws van waardevolle betekenis? Laat het weten voor publicatie in de volgende nieuwsbrief en op de website. De uiterste datum voor inzending van berichten voor de volgende nieuwsbrief is 1 juni 2019. Berichten kunt u sturen naar secretariaat@nutalgemeen.nl.